

İRAN'DA ARAP DİLİNİN BUGÜNÜ VE YARINI*

Betül Mişkîn FÂM**

Çeviri: İbrahim ŞABAN***

Özet

Bu çalışmada Arap Dilinin İran Üniversitelerindeki durumu, bu üniversitelerde takip edilen öğretim metotları, İran okullarında Arapça öğretimi, Arapça öğretim sorunları ve geleceğe dönük teklifler ele alınmaktadır.

Anahtar kelimeler: Arapça, İran üniversiteleri, metot, İran okulları, teklifler.

Summary

This study deals with the Arabic language at Iranian universities, the teaching methods at these universities, the teaching of Arabic at Iranian schools, the problems of Arabic teaching and the suggestion for the future.

Keywords: Arabic language, Iranian universities, method, Iranian schools.

Hiç kuşku yok ki İranlılar Arap dilini, Müslümanların İran'ı fethetmesinden itibaren çok sevmişlerdir. Bundan dolayı bu dili öğrenip çocuklarına öğretmiş, duygu ve düşüncelerini bu dille ifade etmeyi benimsemiş ve hicrî X. asra kadar bu dili bilimsel ve edebî yayınlarının dili olarak kabul etmişlerdir. Böylelikle Arap şiiri yaygınlaşmaya başlamış, İslam devletleri ve emirlikleri döneminde Fars şiirini, kendi vatanında geçecek kadar büyük ilerlemeler kat etmiştir. Bu nedenle bu dilin Arapçayla rekabet edebilecek gücü kalmamıştı. Sonuç olarak Farsça, hicrî IV. asra kadar epey gerilerde kalmıştır.

* Betül Mişkîn Fâm'ın Lübnan Üniversitesi, Fars Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı'nın çıkardığı hakemli "ed-Dirâḫātü'l-edebiyye" adlı dergide bulunan "el-Luḡtu'l-'Arabîye fi İrân: el-vâkı' ve'l-murtecâ", Beyrut-Lübnan, 2005-2006 Kış, Sayı 48-52, s. 71-86., makalesinin Arapça aslından tercümesidir.

** Prof. Dr., Tahran ez-Zehrâ Üniversitesi.

*** Arş. Gör., İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Arap Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı (ibrahimsaban@hotmail.com).

Bütün bu ciddî etkileşim, Arap ve Fars dillerini zenginleştirmiş; İslam kültür yapısını, tarihi temeller ile ortak, fikrî, dinî ve edebî değerlere göre inşa etmeye yardımcı olmuştur. Ayrıca bu etkileşim, İslam toplumuna, toplumun günümüzde, fikrî ve edebî gelişmeler silsilesine katılmasına imkân tanıyan, ona medenî milletler seviyesine çıkma yolunu açan ve tarihin seyrine katkıda bulunmasına fırsat tanıyan büyük bir sermaye ile canlılık ve yaratıcılık için gerekli bir birikim sunmuştur. Fâkat, bu ciddî etkileşim, bu sermaye ve birikimleri, sonraki neslin, kendilerinden öncekilerin yolunu izlemesi; eski ve yeni ayrımı yapmadan bütün bilimsel kaynaklara başvurması; geri kalmışlık ve batı kültürü karşısında psikolojik yenilgi izlerini toplumun kalbinden silmesi; bu ortak etkileşimden doğan değerlerin katkısını açık bir şekilde gözden geçirip ileriye dönük bir bakışla, kendini küçümsemeden, eskiden kalan etnik tutuculuk inatçılığından, önyargılı tavırlardan uzak kalarak istemesi ve sorunların çözümünde aklî ve fikrî temellere dayanması koşuluyla sunmaktadır.

Evet! Eğer bu iki dil arasındaki etkileşim hareketi devam etseydi, Arap ve Fars edebiyatlarına çok büyük ivme kazandırır, İslam toplumunun kalkınma ve saygınlık ruhunu canlandırır ve soyluluk ile çağdaşlık temellerine dayanan itibarlarını geri getirirdi. Bundan dolayı İran Anayasasının 16. maddesi kapsamında, Arap dili öğretimine ilkokuldan sonraki dönemlerde yer vermiştir. Anayasa bununla, yetişen neslin, İslam dininin ve İslam toplum kültürünün diliyle tanışmasını ve bütün bilim alanlarında Müslüman âlimlerin kaydettikleri gelişmelerden haberdar olmalarını sağlamak istemiştir. Ayrıca Anayasa, bu madde ile İranlı gençlerin, kültürel mirasla onurlanma ruhunu derinleştirmek ve onları, ithal batı kültürü içerisinde erimeye karşı korumak istemiştir. Bugünkü Arap dilinin İran'daki durumunu anlamak için üniversitelerin, ilk ve orta öğretim okulları ve Arap dili eğitimi veren özel kursların programlarına ve genel eğitim politikalarına bir göz atmak gerekir.

İRAN ÜNİVERSİTELERİNDE ARAPÇA

Yetmişli yıllardan itibaren Arap dili bölümleri faaliyetlerine sadece üç İran üniversitesinde (Tahran – İsfahan - Meşhed) başlamış ve lisans programlarından yaklaşık 323 öğrenci mezun olmuştur. İslam devriminden önce yüksek lisans (master) programlarından mezun olanların sayısı 22'yi geçmemiştir. Bugün ise Arap dili bölümlerinin sayısı daha önce görülmemiş bir şekilde hızla artmaktadır. Bölümlerin sayısı devlet üniversitelerinde 24'e

çıkmıştır. 2001 senesinde lisans programında okuyan öğrenci sayısı 5124'e, yüksek lisans (master) ve doktora ise sırayla 131 ve 53'e ulaşmıştır.¹

İranlılar ve Araplar arasındaki dil engelini kaldırmak, İslam dünyasının parçaları arasındaki fikrî yardımlaşma bağlarını kuvvetlendirmek, Arap-İslam toplumunun toplumsal ve kültürel durumunu anlamak için sarf edilen büyük çabalar, samimi vurgularla, Arap dilinin üniversitelerin bütün bölüm ve anabilim dallarında okutulması yoluyla Arapça öğretim alanının genişletilmesine yardımcı oldu. Bugün üniversitelerdeki anabilim dallarının hangisinde olursa olsun bir öğrenci, Arapça görmeden veya sarf-nahiv ile eski ve yeni metinleri anlayacak kadar iyi bir şekilde Arapça bilmeden diploma alamaz. Çeşitli anabilim dalları (İslam Felsefesi, Fıkıh ve Usul-u fıkıh, Medeniyetler Tarihi, Dinler ve Bilim, Kuran ilimleri ve Hadis) ile Arap dili ve edebiyatı alanında dersler veren İlahiyat gibi üniversitelerdeki bazı bölümlerin kredileri, üniversitelerdeki ders kredilerinin üçte biri kadardır. Fars dili ve edebiyatı bölümü, Aile Araştırmaları bölümü ile Kütüphanecilik ve Tarih bölümleri de Arapça öğretimi için sayısı yirmiye aşmayan özel ders kredileri tahsis etmişlerdir.²

İRAN ÜNİVERSİTELERİNDE ARAPÇA ÖĞRETİM

METOTLARI

İran üniversiteleri, Arapça öğretiminde istedikleri hedeflere ulaşmak için iki metottan hareketle program yaptılar³:

İran Üniversitelerinin çoğunun temelleri üzerine hareket ettiği birinci metot, **dilbilgisi-çeviri** metodudur (Grammar Translation Method). Bu metot, öğrenciye Arapça metinlerden anlam çıkarmayı, onları Farsçaya çevirmeyi ve daha sonra okunan metinlerin edebi anlamıyla sanatsal değerinin zevkine

¹ Burada devrimden önce İran Üniversitelerinin, İranlı öğrencilere sürekli doktora yapma fırsatı vermediğine, ancak devrimden sonra bu fırsatın Tahran ve Akademisyen Yetiştirme üniversiteleri aracılığıyla verildiğine ve 2001-2002 eğitim öğretim yılında Isfahan, Meşhed, el-Allâme et-Tabâtabâi üniversitelerinin ilk defa doktora öğrenci kabul ettiğine değinmek gerekir.

² Tahran Üniversitesinde el-Makûl ve el-Menkûl (Sosyal Bilimler) Fakültesinin, geçen asrın altmışlı yıllarında (1960) daha sonraları Arap Edebiyatı alanında önemli bir hoca olan bir öğrenciye, merhum Allâme **Fifûzânfer'in** dekanlığı döneminde bir doktora diploması verdiğine değinmek gerekir. (Yazı İşleri Bölümü)

³ Programlar hakkında bkz.: *el-Merci' fi ta'fimi'l-luğati'l- 'arabiye li'l- ecânib*, Fethi Ali Yunus ve Muhammed Abdurrauf el-Şeyh.

varmayı öğretmeyi hedeflemektedir. Bu metot doğru telaffuza ve iletişim kurma yeteneklerine hiç önem vermez. Buna karşın, gramer kaidelerine ve istisnalarına çok önem verir. Bununla öğrenciye, başkaları tarafından söylenmiş sözlerin tahlilini, onları kullanma yeteneği olmadan öğretir.

İkinci metot, **kulak-dil alışkanlığı metodudur** (Audio Lingual Method). İran üniversitelerinden birkaçı bu metodu tercih edip izlemektedir. Çünkü bu metot, dili dinlemeyle, onunla konuşmayla, onu okumakla, onunla yazmakla ilgilenmekte, sonunda öğrenciye temel yapılarla hâkim olma imkânı sağlayarak onu, dilde yeterli bir seviyeye ulaştırmaktadır.

ÜNİVERSİTE TEZLERİ

Geçen iki metot ışığında, İranlı öğrenciler, yüksek lisans ve doktora aşamasında yüzlerce tez yapmaya başladılar. Bu tezlerin sayısı 1999 yılına kadar 920'ye ulaştı. Bu araştırma projeleri incelendiğinde aşağıdaki veriler ortaya çıkmaktadır:

- Öğrenciler, son on yılda İran üniversitelerinde özellikle devlet üniversitelerinde (472) ve Tahran Üniversitesinde (243) sayı bakımından en fazla üniversite tezini Arap Dili ve Edebiyatı alanında uzmanlaşmış 60 profesör danışmanlığında savundular.

- Arap ve Fars dillerinde araştırmaya dayalı olarak hazırlanan bu projeler, değişik konuları ele alarak dil ve edebiyatın birçok yönünü incelemiştir. Öğrencilerin ve danışmanların çoğunun ilgisi, dilin grameri ile belâgati üzerineydi (179 tez). Bazı öğrenciler 124 tezde, önemli şahsiyetleri ile Abbasiler dönemi edebiyatını inceleyip çöküş dönemine yüzeysel bir şekilde değinmişlerdir. 118 tezde ise öğrenciler Irak, Mısır, Lübnan ve göç edilen ülkelerde yetmişli yıllardan önceki çağdaş edebiyatın öncülerini incelemeye yetinmişler ve fikri, dini, toplumsal temellerle örtüşen görüşlerini, sanatsal yönleri ile o edebiyatçılarda bulunan sanatsal yaratıcılığın kaynaklarına değinmeden ortaya koydular. Ayrıca öğrenciler yeni nesir türlerine (tiyatro, romanlar, kısa öyküler...) ve bunlar etrafında dönen sıcak eleştirel sorunları fazla dile getirmediler. Yüksek lisans ve doktora aşamasında öğrencilerin ilgileri arasında, makalede ele aldığımız birinci metot ışığında, tarihi ve edebi kitapları tercüme ve onları Farsçaya taşıma vardır. Bunlar arasında tarihi kitaplar, incelemeler, şairlerin divanları ve hatipler ile nesir yazarlarının

eserlerini ihtiva eden tercümelerin sayısı 106'ya ulaşmıştır. Öğrenciler ayrıca Arapçadan bir çok eski ve yeni edebi kaynak tercüme etmişlerdir. Bunlar arasında: *Edebu'l-kātib*, *Esāsu'l-belāğā*, *el-Beyān ve't-tebyīn*, *Muktatafat mine'l-luzūmiyāt*, *Divān Ebī Firās el-Hamdānī*, *Tārīhu't-Tabarī*, *Nesemetu's-sihri fi men teşeyye'a ve şa'ara ile A'yānu'ş-şī'a* vardır. Bilim edebiyatı ve tarihi hakkında bazı kaynakları İngilizceden Farsçaya çevirenler de vardır.

- Dil bilim ve yeni metotlar ışığında dil çalışmasına, Arapçanın güzelliklerini ve inceliklerini incelemeye ve ana dilleri Arapça olmayan İranlılar için çağdaş dil öğretim usul ve metotlarıyla tanışmaya gelince, bu konular araştırmacıların ilgilerini çeken konular değildi. Aynı şekilde, karşılaştırmalı çalışmalar ile çağdaş eleştiri ekolleri de 1999 yılına kadar İranlı araştırmacılar tarafından fazla ilgi görmemiştir.

ÖĞRETİM İLE İLGİLİ KİTAPLAR VE DERSLER

En önemlileri *el-Kitabu'l-esāsī ve'l-Arabiye li'n-nāsi'm* olan değişik seviyelerde bir çok öğretim kitabını otaya çıkarmak için takdire şayan çabalar sarf edilmiştir. Ancak bütün bu çabalara rağmen, ana dili Arapça olmayanlara Arapça öğretimi, hâlâ diğer modern dillerin öğretildiği öğretim kitaplarının ulaştığı seviyelerden uzaktadır. Ayrıca bu kitaplar, içlerindeki derslerin birçoğunda özellikle İranlılara öğretimde gerekli bilimsel temelleri içermemektedir. Bundan dolayı bu kitaplar, Arapça ile kardeş gibi olan, onunla 28 harfi paylaşan; terimleri, atasözleri, edebi ve usule dayalı yapıları onunla karşılıklı bir şekilde mübadele eden Farsçaya uygun programlara ihtiyaç duymaktadır.

Öğretim kitapları telifi ve yayınlanması alanında kazanılan birikimlerin, işitsel, görsel ve bilgisayara dayalı öğretime paralel ve uygun bir birikim izlemediği açıkça görülmektedir. Bu, İran'da Arapça öğretiminin, öğrencilere, sadece gramer, okuma ve yazma alanında dil yeteneği kazandırmasına neden olmuştur. Fakat bu, onlardaki dinlediğini anlama ve sözlü ifade gibi ana dil yeteneklerini geliştirmemektedir. İran üniversitelerinin ve özel dil enstitülerinin sarf ettikleri ciddi çabalara rağmen, öğretim araçlarına sahip olma sorunu hâlâ varlığını sürdürmektedir. Dil merkezlerimizin bugün, yeterli derecede özellikle

İranlı öğrencilerin temel dil yeteneklerini geliştirmeye has, gelişmiş ses laboratuvarlarına ve Arapça öğretim kasetlerine ihtiyacı vardır.

MECMUALAR VE DERGİLER

Gelişmiş ülkelerde yabancılara dil eğitimi büyük bir gelişme kaydetmiştir. Bu gelişme, bilimsel uzmanlıklara dayalı birlikler ve dernekler aracılığıyla, yabancılara dil öğretimi alanında çalışan öğretim üyeleri ve araştırmacılar tarafından çıkartılan araştırma dergilerinin çoğalmasını sağladı. Ve biz bugün İran'da bu alanda büyük sıçramalar görmeyi umut ediyoruz. Bunun üzerine bilimsel çabalar, radikal bir şekilde öğretim tekniklerini, metotlarını ve derslerini geliştirme yollarını ele alan süreli dergilerin çıkmasına tahsis edilecektir. Eski İran kütüphaneleri, örneğin Tahran Üniversitesi'ndeki Edebiyat Fakültesi Kütüphanesi, içerisinde devrimden önce kendisine gelen 80 süreli dergiyi bulundurmaktadır. Bu kütüphanelerin, çeşitli dil alanlarını ele alan ve ana dilleri Arapça olmayanlara bu dili öğreten dil uzmanlarının ortaya koydukları bilimsel çalışmalardan öğrencileri haberdar eden hakemli dergilere şu anda daha çok ihtiyacı vardır.

İRAN OKULLARINDA ARAPÇA ÖĞRETİMİ

İranlı bir öğrenci Arapça öğrenmeye, öğretime dayalı derslerin sunulmasında ve düzenlenmesinde canlılık ve yenilenmeye ihtiyaç duyan geleneksel metodun hâkim olduğu bir program kapsamında, ilkokuldan sonra başlar. İran okullarındaki ders kitaplarının, bütün ciddi reform girişimlerine rağmen, uygulamalı dilbilim ve yabancı dil öğrenme teorilerinden istifade etmeye, öğretim usullerini, modern metotlarını, eğitim şekillerini, öğretim teknik ve düzenlemelerini kullanmaya ihtiyacı vardır. Programlarının temel olarak dinleme ve konuşma yeteneklerini göz ardı etmeden okuma ve yazma yetenekleri üzerine odaklanması gerekir. Hartûm Enstitüsü'nün stratejisi kendisini, biraz düzeltme ve yenileme ile birlikte *el-Kitâbu'l-esâsî*'nin⁴ taslağında özellikle de birinci bölümünde (sese giriş-alfabe) göstermektedir.

⁴ Enstitü, kitabın planını dile dair dersleri dört aşamaya yayararak çizdi. Bunlar türeme sistemine ulaşan ilgiyle birlikte birbirine girmiş hedeflere sahip öğretim aşamalarıdır. Aşamalara gelince, bunlar: sese giriş-alfabe/basit dil yapısı aşaması/i'râb yönünde ilerleme ile birlikte basit dil yapısı aşaması/birleşik yapı ve i'râb aşaması.

Buna ek olarak projenin ve sunduklarının, İranlı öğrencinin pedagojisi, psikolojisi ve inancına uygun olması için yeniden gözden geçirilmeye ve kapsamlı bir çalışma yapılmaya ihtiyacı vardır. İran okullarının, öğrenciler ve öğretmenler için ister kitap olarak ister istenilen program ve hedeflere paralel öğretim araçları olarak olsun, desteklenmiş öğretim kitaplarına ve ana dilleri Arapça olmayan İranlıların en modern dil öğretim yol ve metotlarıyla tanışmaları için toplantılar düzenlenmeye ihtiyaçları vardır.

İRAN YABANCI DİLLER ENSTİTÜSÜ

İran İslam Cumhuriyetinde Arapça öğrenme isteğindeki artıştan sonra, İran Yabancı Diller Enstitüsü kapılarını Tahran'da 15 sene önce eğitim meraklılarına açtı ve faaliyetlerini öğrencilerin istekleri doğrultusunda diğer 5 İran şehrini kapsayacak şekilde genişletti. Bu enstitü, şu anda 7000 öğrenciye eğitim hizmeti sunmaktadır. Çoğunluğu Arap asıllı olan bu enstitüdeki hocalar, on iki kurda dil yeteneklerini (dinleme, konuşma, okuma, yazma) üç ayrı aşamada geliştirmeye çalışmaktadırlar. Bu aşamaların birincisi konuşma, ikincisi gramer ve sonuncusu çeviridir.

Enstitü geleceğe dönük planlar da yapmaktadır, bunlar arasında şunlar vardır:

- İyi bir dil yeteneği ile köklü Arap-İslam medeniyeti kültürüne sahip olmak isteyen İranlı öğrencinin şartlarına uygun ders ve öğretim araçlarının hazırlanması,
- Arapça konuşma dili öğretimi ile yerel lehçeleri incelemek için oturumlar düzenlenmesi,
- Yetişmekte olanlara ve yetişkinlere Arapça öğretimi için oturumlar düzenlemek,
- Hocaların ve öğretmenlerin enstitüde tecrübelerini geliştirebilecekleri dil laboratuvarları oluşturulması,
- İran dışında ana dilleri Arapça olmayanlara eğitim veren Arapça öğretim enstitüleri ile bu enstitülerin tecrübelerinden faydalanmak, programları

ile diploma verme standartlarını öğrenmek için bilimsel bağlantı ve yardımlaşma köprülerini inşa etmek.

ARAPÇA ÖĞRETİMİNİN SORUNLARI

Arap dili bölümü öğrencilerinin hedef ile metodu birbirinden ayırt edememe ve İranlı öğrencilerin Arapça öğretimine dair hedeflerine uygun gelişmiş metotların bulunmaması gibi sıkıntılarına daha önce de değinmiştik. Ayrıca dergilerin eksikliğine, yeterli derecede dil laboratuvarlarının ve uygun öğretim araçlarının bulunmamasına da işaret etmiştik.

Öğrencilerimizin sıkıntı çektikleri diğer konular arasında, Arap dili öğretimi üzerine kendi ana vatanlarında sürekli bir eğitim fırsatının yeterince bulunmaması, Araplarla İranlılar arasında bol bol bir araya gelme fırsatı sunan konferans, seminer ve toplantıların azlığı ve son olarak da Arapça-Farsça ile Farsça-Arapça gibi ikili sözlüklerin özellikle, çağın tekniklerine, fikri, toplumsal, siyasi ve inançsal gelişmelerine paralel sözlüklerin eksikliği vardır.

İLERİYE DÖNÜK TEKLİFLER

- İşaret ettiğimiz Arapça öğretim metotlarını engelleyen sorunlara rağmen, Kur'ân dili, İran İslam Cumhuriyetinde iyi durumdadır. Arapça bugün İran toplumunda çabaların, Arapçanın ondan faydalandığı fırsatlar seviyesine çıkması koşuluyla diğer diller arasındaki konumunu iyileştirmek için büyük bir fırsattan yararlanabilir. Bundan dolayı aşağıdaki hususlar teklif edilmektedir:

- İslam kültürünü, İranlı gençlerin gönüllerine yerleştirmeye, kökleştirmeye ve sürekli zenginleştirmeye çalışmak ve bununla beraber onları küreselleşme çağına yakışır bir toplum seviyesine çıkartmak. Bu medeni çalışma İslam toplumuna medeni yaratıcılık rolünü yeniden kazandıracaktır. Nitekim Arapça öğretimi, yetişen nesilde İslami düşünce köklerini derinleştirmekten sorumludur.

- Tutuculuklara, çekişmelere, bir birine atıp tutmalara ve düşmanlıklara takılıp kalmalara engel olmak için sürekli çalışmak. Çünkü bu çatışma ve düşmanlıklar bizi, tanışma ve etkileşimlerin medeni gelişmenin temeli ve fikri olgunluğun koruyucusu olduğunu düşünen Kur'ân'ın yolundan uzaklaştıracaktır. Arap dili, İslam toplumunun, İslam'ın ve Müslümanların dilidir. Bu

medeni düşünceyi iyice anlatmakla öğrenciler, etnik ve mezhepsel parçalanmalardan uzak olan medeniyete yönelirler. Bu amaca ulaşmak için etnik çekişme dönemi görüntülerinin, çok arzuladığımız medeni havaya uygun olması için değişmesi gerekmektedir.

- Üniversiteleri ve kültürel kurumlarıyla birlikte Arap hükümetlerinin, ana dilleri Arapça olmayanlara Arapça öğretmenin zorunluluğunu anlamaları ve diğer diller arasında dünyadaki yerini sağlamlaştırmak için sunulan fırsatları değerlendirmeleri gerekmektedir. Bugün İran'da Arapçayı yaymak için bir altın fırsat bulunmaktadır. Bu fırsatları değerlendirmek, mevcut durumu geliştirmek ve arzulanan seviyeye ulaşmak için ciddi girişimlerde bulunulması gerekmektedir.

- İran ve Arap ülkelerinin, Arap dili eğitimini yayma ile ilgilenen kurumları geliştirmek, kurs ve eğitim faaliyetleri düzenlemek, öğretim kadrosu yetiştirmek, ana dili Arapça olmayanlara özgü Arapça eğitim veren bölümler açmak; yayın kolunu faaliyete geçirmek ve onu öğretim kitapları, görsel, sese ve bilgisayara dayalı derslerle desteklemek için ciddi bir şekilde çabalaması gerekmektedir.

- İranlı ve Arap hocalar, Arap dilini yaymak yoluyla İslam kültürünü canlandırma sorumluluğunun büyük bir kısmını taşımaktadırlar. Bu temellere dayanarak, buluşma fırsatlarını değerlendirmeleri, mevcut eğitim açıklarını kapatmayı hedefleyen ortak hareket etme anlaşması üzerinde çalışmaları, ona seçkin diller arasında önemli bir yer edinme fırsatı sunan Arapçanın güzelliklerini incelemeleri ve eşsiz özellikleriyle türeyebilen, özetlenebilen, dil bakımından genişleyebilen, eş anlamlı kelimeleri, terimleri vesaire olan bu dilin sembollerini ortaya çıkarmaları gerekmektedir. Ayrıca bilgisayar dili olması ve çağdaş tekniklere paralel gitmesi için;

- Arap dili ve edebiyatının yeterlilik ve zenginliğinden konumundan dolayı dünya dillerine açılması ve diğer edebiyatlarla kültürel ve edebi ilişki içerisinde olması gerekmektedir. Çünkü Arap dili ve edebiyatına çağdaş dünya kültürü içerisinde uygun bir yer garanti ediyoruz. Bu düşünce ışığı altında, araştırmaya dayalı önceliklerin belirlenmesi, daha sonra diğer toplum ve milletlerden olan araştırmacılar için güven köprülerinin kurulması; Arap edebiyatı ve dilini, kültürel mirasımızın yazmalarını çalışarak, araştırarak, inceleyerek ele almaları için onların bilimsel metotlara dayalı tecrübelerini

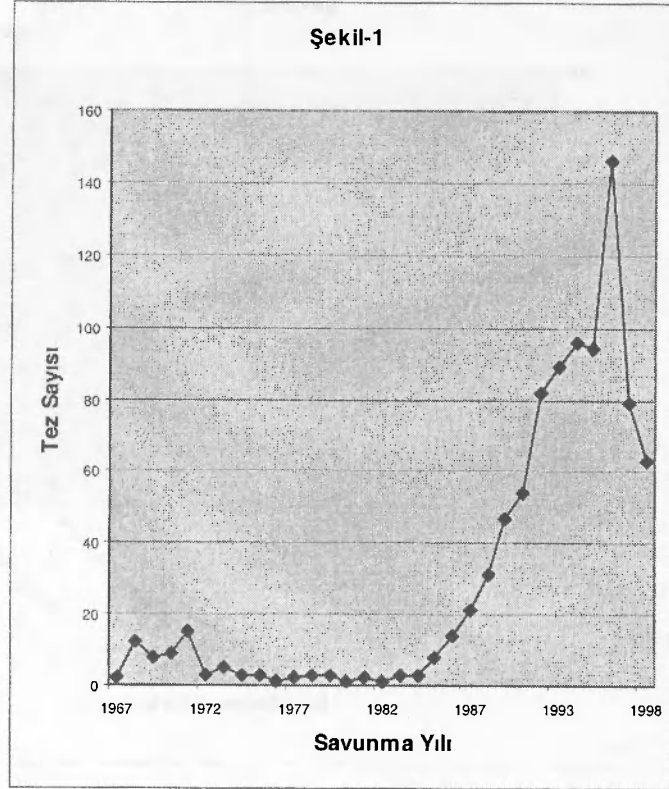
ilerletmemiz; Arap ülkelerinde fikri, sanat ile ilgili, tarihi ve edebi konular hakkında yazılanların tercüme edilmesi gerekmektedir.

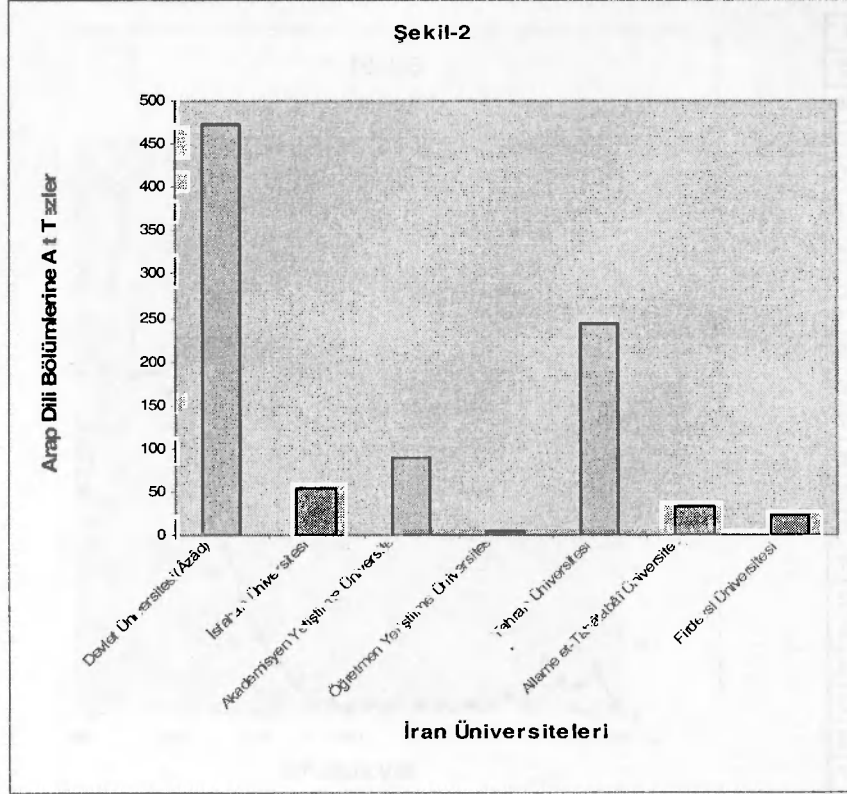
- Arap yayın evlerinin, Tahran'daki yıllık kitap fuarından faydalanmaları ve Arap ülkeleriyle yardımlaşarak kültür müsteşarlıklarının İran'da düzenledikleri kültürel münasebetler esnasında sunulan altın fırsatları, çağdaş edebiyat alanında en son yayınlananları sergilemek için değerlendirmeleri gerekmektedir.

- Arap enstitü ve merkezlerinin, devamlı olarak bilgi ve tecrübelerini, ders programlarını ve özellikle Arap dili öğretim alanında uzman ve eğitimcileri bir birleriyle mübadele etmeleri gerekmektedir.

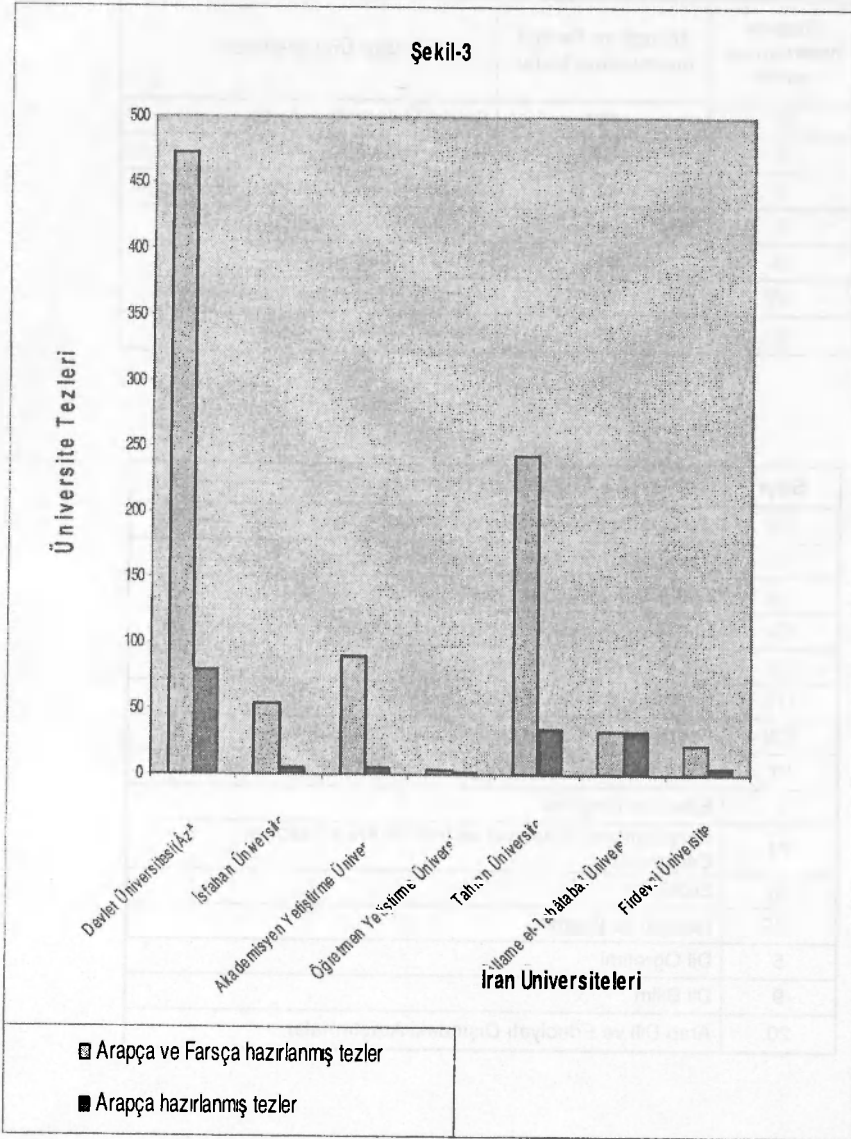
- Son olarak Arapça, İran'da ve dünyada büyük ve iyi fırsatlara sahiptir. Üniversite kurumlarının, kültürel merkezlerin, Arap medyasının ve yayın evlerinin, İslam toplumunun kendilerine yüklediği ortak, kültürel yardımlaşma sorumluluğunu yerine getirmeleri; çabalarını bu fırsatları değerlendirmek için sarf etmeleri ve bunları Arapçaya seçkin, yerel ve uluslar arası bir yer hazırlayacak pratiğe dönüştürmeleri gerekmektedir. Fakat bu kurumların üzerlerine düşeni yerine getirmemeleri, fırsatlar her ne kadar büyük olursa olsun, onları kaybetmemize ve Arap dilinin uluslar arası ve bölgesel konumunun gerilemesine neden olur. Böylece, çocuklarımızı kendi kültürlerinin odak noktasını hedef alan; kültürel ve bilgisel küreselleşme şekilleri, alışkanlıklar, kültürel saldırılar, kutsalları küçümseme ve batılılaşma gibi geleceklerini tehdit eden şeylere maruz bırakırız.

Sayı	Yıl
2	1967
12	1968
8	1969
9	1970
15	1971
3	1972
5	1973
3	1974
3	1975
1	1976
2	1977
3	1978
3	1979
1	1980
2	1981
1	1982
3	1983
3	1984
8	1985
14	1986
21	1987
31	1989
47	1990
54	1991
82	1992
89	1993
96	1994
94	1995
146	1996
79	1997
63	1998

Tezler	İran Üniversiteleri
472	Devlet Üniversitesi (Azad)
54	İsfahan Üniversitesi
89	Akademisyen Yetiştirme Üniversitesi
4	Öğretmen Yetiştirme Üniversitesi
243	Tahran Üniversitesi
33	Allame et-Tabatabâi Üniversitesi
23	Firdevsi Üniversitesi

Arapça hazırlanmış tezler	Arapça ve Farsça hazırlanmış tezler	İran Üniversiteleri
80	472	Devlet Üniversitesi(Âzâd)
5	54	İsfahan Üniversitesi
6	89	Akademisyen Yetiştirme Üniversitesi
2	4	Öğretmen Yetiştirme Üniversitesi
34	243	Tahran Üniversitesi
33	33	Allame et-Tabâtabâi Üniversitesi
6	23	Firdevsi Üniversitesi

Sayı	Üniversite Tezlerinin Konuları
23	Cahiliye Devri Edebiyatına Dair Çalışmalar
42	İslam ve Emevi Edebiyatına Dair Çalışmalar
14	Endülüs Edebiyatına Dair Çalışmalar
124	Abbasiler ve Çöküş Dönemleri Hakkında Çalışmalar
48	Genel Edebiyat Çalışmaları
117	Çağdaş Edebiyata Dair Çalışmalar
106	Edebiyata ve Tarihe Dair Kitapların Tercümesi
81	Yazmaların Edisyon Kritiği ve Divanların Şerhi
7	Edebiyat Eleştirisi
74	Karşılaştırmalı Edebiyat ve İran'da Arap Edebiyatı Çalışmaları
25	Sözlükler
179	Belagat ve Gramer
5	Dil Öğretimi
9	Dil Bilim
20	Arap Dili ve Edebiyatı Dışındaki Araştırmalar

